

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาพที่บ้านเมืองอยู่ในสภาวะปกติ การนำเสนอข่าวสารจากสื่อมวลชนสู่สายตาของผู้อ่าน หรือประชาชนในประเทศ อาจเป็นเรื่องทั่วไปที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของคนจำนวนหนึ่ง โดยที่ไม่จำเป็นต้องเกิดกับคนกลุ่มอื่น นั่นหมายความว่า สิ่งที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดเป็นผลกระทบกับคนส่วนใหญ่ทั้งประเทศ บุคคลที่จัดเป็นผู้รับสารจึงมีโอกาที่จะเลือกรับข่าวสารที่ตนพึงพอใจจากการนำเสนอผ่านสื่อต่างๆ แต่เมื่อเกิดเรื่องที่เกิดให้เกิดผลกระทบกับสังคมโดยรวม ดังเช่นสภาวะทางเศรษฐกิจ หรือการเมืองย่อมถูกนำเสนอสู่สายตาประชาชน เพื่อให้รับรู้ถึงที่มาที่ไปของเหตุการณ์ ตลอดจนภาวะที่สังคมกำลังเผชิญอยู่

เหตุการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับประเทศไทย หลังจากที่รัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ตัดสินใจเปลี่ยนระบบการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนจากเดิมที่ใช้ “ตะกร้าเงิน” (Basket of Currency) มาเป็น Managed Float System ตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2540 สถานการณ์ค่าเงินบาทจึงเลวร้ายยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน ปัญหาทางเศรษฐกิจและระบบการเงินที่ยังคงตึงตัว และมีแนวโน้มว่าความผันผวนทางการเงินจะลุกลามออกไปยังประเทศอื่นในภูมิภาค เหตุการณ์นี้เสมือนเป็นสิ่งที่บอกให้ทุกคนทราบถึงปัญหาวิกฤต ที่เกิดขึ้นกับระบบการเงินไทย หลังจากที่ได้อยู่กับเศรษฐกิจที่ถูกสร้างขึ้นอย่างเฟื่องฟูมาก่อนหน้า จนเป็นที่กล่าวกันโดยทั่วไปว่า เป็นเศรษฐกิจแบบฟองสบู่(Bubble Economy)

ด้วยเหตุดังกล่าว ทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้เสนอให้รัฐบาลขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ ที่เรียกกันย่อว่า ไอเอ็มเอฟ (IMF : International Monetary Fund) เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2540 จากนั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยและฝ่ายไอเอ็มเอฟ ได้ร่วมกันพิจารณา กำหนดเงื่อนไขต่างๆ ประกอบการขอรับความช่วยเหลือ และเข้าขอรับความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการในที่สุด โดยการร่วมลงนามของ นายทง พิทยะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย นายชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ ซึ่งในขณะนั้น ได้ร่วมลงนามในหนังสือแสดงเจตจำนงขอความช่วยเหลือทางการเงินจาก ไอเอ็มเอฟ และรับพันธกรณีที่จะปฏิบัติตามแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ร่วมกันพิจารณากับ ไอเอ็มเอฟ¹

โดยประวัติการก่อตั้ง กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) จัดตั้งขึ้นตามข้อตกลง เบรตตัน วูดส์ (Bretton Woods Agreement) ในปี 1944 โดยก่อตั้งขึ้นมาพร้อมกับธนาคารโลก (World Bank) ตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สองยังไม่สงบ ประกอบไปด้วยประเทศสมาชิก 45

¹ มูลนิธิกองทุนพัฒนาระบบตลาดทุน, จดหมายเหตุปี 2540 : บทวิเคราะห์ตลาดทุนและรายงานประจำปี 2540

ประเทศ จนในปี 1997 จึงมีสมาชิกทั้งหมด 181 ประเทศ² โดยสถานะแล้วทั้งสององค์กรนี้สังกัดอยู่กับองค์การสหประชาชาติ การกำกับดูแล ขององค์กรกองทุนการเงินระหว่างประเทศ จะมีคณะกรรมการบริหาร (Board of Governors) ประเทศสมาชิกจะมี ผู้บริหาร (Governor) หนึ่งคน กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ได้ทุนมาจากเงินลงขันของประเทศสมาชิกที่คิดโควต้าตามสัดส่วนปริมาณการค้าระหว่างประเทศของแต่ละประเทศ การลงคะแนนเสียงคิดตามสัดส่วน ซึ่งล่าสุด อเมริกามีคะแนนเสียงข้างมากในองค์กรนี้คือ 17.82 % เยอรมนี 5.5 % ญี่ปุ่น 5.5% ฝรั่งเศส 4.99 % อังกฤษ 4.99 % เมื่อรวมคะแนนเสียงกับกลุ่มประเทศจี 7 (G 7) แล้ว คะแนนเสียงก็จะเป็นเสียงข้างมากเสมอ³

สำนักงานใหญ่ของ IMF ตั้งอยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดี ซี ประธาน (Managing Director) คนปัจจุบันคือ นายมิเชล กองเดส์ซุส (Michel Camdessus) ชาวฝรั่งเศส ผู้มีอำนาจเป็นที่สองรองลงไป (First Deputy Managing Director) คือ นายสแตนลีย์ ฟิชเชอร์ (Stanley Fischer) ชาวอเมริกัน และคณะกรรมการนานาชาติ (International Executive Board) มี 24 คน

การก่อตั้งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ขึ้นมาด้วยมีเป้าหมาย เพื่ออำนวยความสะดวกในเรื่องการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ ในหมู่ประเทศสมาชิก เพื่อว่าการค้าขายระหว่างประเทศจะได้ดำเนินไปด้วยความสะดวกและราบรื่นในขณะเดียวกัน ก็ทำหน้าที่สอดส่อง ควบคุม และกำกับดูแลการชำระเงินระหว่างประเทศของแต่ละประเทศ ให้อยู่ในมาตรฐานที่ตกลงกันได้ไว้ตั้งแต่ต้น โดยมีกองทุนกลางพร้อมที่จะให้ประเทศมีปัญหาการขาดดุลชำระเงินได้กู้ เพื่อทำให้ดุลชำระเงินระหว่างประเทศเข้าที่ค่าของเงิน หรืออัตราแลกเปลี่ยนเงินจะได้ไม่ผันผวนเป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ⁴ นั่นคือ ไอเอ็มเอฟ มีนโยบายในการดำเนินงานอยู่ 4 ประการ คือ

- 1) เพื่อรักษาเสถียรภาพ (Stabilization)
- 2) เพื่อสนับสนุนเสรีทางการคลังและการค้า (Liberalization)
- 3) เพื่อขจัดระเบียบกฎเกณฑ์ ที่ลดประสิทธิภาพของกลไกตลาดการค้า (Deregulation)
- 4) เพื่อแปลงหน่วยงานจากองค์กรของรัฐมาเป็นเอกชน (Privatization)

ดังนั้นประเทศไทยเรา เมื่อประสบกับปัญหาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ที่เกิดจากดุลบัญชีเดินสะพัดที่เกิดการขาดดุลสูง เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP : Gross Domestic Products)

² Pimjai Siripotiprapan, *Research Articles : The IMF and Thailand's Economic Rehabilitation* (Bangkok Bank Public Co., Ltd.)

³ ทองแถม นางจ่านง, *วิกฤติการณ์ยุค IMF กับอนาคตของชาติไทย* (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มิ่งมิตร, 2541), หน้า 81-82

⁴ วิทยากร เชียงกุล และคณะ, *วิกฤติเศรษฐกิจไทย ผลกระทบจากการรับเงินโอน IMF และทางออกสำหรับประชาชน* (กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น จำกัด, 2541) หน้า 61

เนื่องจากสาเหตุด้านโครงสร้างการผลิต และบริการที่ส่วนใหญ่ยังพึ่งพาต่างประเทศในระดับสูง การนิยมบริโภคสินค้าจากต่างประเทศ ส่งผลให้การบริหารเศรษฐกิจการเงินไทยมีความเสี่ยงสูง ขณะที่ปริมาณการส่งออกลดลงรวดเร็วอย่างน่าตกใจในปี 2539

ทั้งนี้ยังไม่นับรวมถึงปัญหาของค่าเงินบาท ที่มีค่าสูงกว่าที่ควรจะเป็น 1-2 % ตั้งแต่ปี 2533 รวมกับปัญหาการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศโดยภาคการธนาคาร ช่วงปี 2531-2532 การให้กู้ยืมเงินของบริษัทหลักทรัพย์ โดยไม่ได้ใส่ใจมากเท่าที่ควรกับหลักทรัพย์ที่ใช้ค้ำประกันเป็นการปล่อยเงินกู้อย่างง่ายดายให้กับภาคธุรกิจ จนเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้สถาบันการเงิน หลักทรัพย์พังทลายลง อันเป็นตัวอย่างให้เห็นถึงการชะลอตัวของเศรษฐกิจ⁵ มาตรการทางเศรษฐกิจที่ IMF ให้ออกให้ประเทศไทยนั้นยังคงรักษาไว้ซึ่งหลัก 4 ประการข้างต้น พันธะที่ต้องทำเป็นข้อปฏิบัติตามแนวทางและเงื่อนไขต่างๆ นี้เป็นจุดที่นำไปสู่การวิพากษ์วิจารณ์ การตีพิมพ์บทความและหนังสือจากผู้เชี่ยวชาญทางเศรษฐศาสตร์และนักวิชาการจำนวนมาก พันธะกรณีในประเทศไทยต้องปฏิบัติที่โดดเด่นมีดังนี้⁶

1. การกู้ยืมเงิน

IMF กำหนดวงเงินกู้ให้ประเทศไทยรวม 2,900 ล้าน SDRs หรือเทียบเท่าประมาณ 4,000 ล้านดอลลาร์ โดยเป็นโครงการเงินกู้แบบ SBA (Stand-By Arrangement: ข้อตกลงพิเศษซึ่งประเทศสมาชิกของกองทุนการเงินระหว่างประเทศมีไว้กับกองทุน ในการมีเงินสำรองพร้อมให้กู้เมื่อต้องการ) เพื่อชดเชยการขาดดุลการชำระเงิน และเสริมฐานะทุนสำรองระหว่างประเทศ ในการดำเนินการเบิกจ่ายเงินกู้นี้ ประเทศไทยมีพันธะจะต้องปฏิบัติ ตามแนวทางและเงื่อนไขต่างๆ เพื่อรักษาเป้าหมายทางเศรษฐกิจระยะปานกลาง

2. เป้าหมายเศรษฐกิจ

- 2.1 รักษาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับร้อยละ 3-4 ในปี 2540-2541 และคาดว่าเศรษฐกิจจะสามารถปรับสู่ระดับปกติ โดยจะขยายตัวในระดับร้อยละ 6-7 ในระยะต่อไป
- 2.2 ดูแลให้อัตราเงินเฟ้อโดยเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 7-8 ในระยะแรก และจะกลับสู่ระดับร้อยละ 4-5 ในระยะต่อไป
- 2.3 ลดการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดในปีนี้ ลงให้อยู่ในระดับร้อยละ 5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และเป็นร้อยละ 3 ในปีต่อไป ซึ่งถือว่าเป็นระดับที่มีเสถียรภาพ
- 2.4 รักษาฐานะทุนสำรองระหว่างประเทศในปี 2540 ให้อยู่ในระดับ 23 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และเพิ่มขึ้นเป็น 25 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2541 หรือเทียบเท่ามูลค่าการนำเข้าประมาณ 4 เดือน

3. พันธะกรณีด้านการดำเนินนโยบาย

⁵ Pimjai Siripotiprapan, อ้างแล้ว, หน้า 3-4

⁶ มูลนิธิกองทุนพัฒนาระบบกองทุน, อ้างแล้ว, หน้า 44-47

- ประกอบด้วยการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน เพื่อฟื้นฟูระบบการเงินและเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชน และเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความมั่นใจให้สถาบันการเงินที่เหลืออยู่ โดยทางการต้องไม่โอ้อ้อมลูกหน้าคอกเอกชนของสถาบันการเงิน ทางการต้องดูแลให้สถาบันการเงินทำการกันสำรองอย่างเพียงพอ และเพิ่มเติมในกรณีจำเป็น รวมทั้งติดตามการบริหารสถาบันการเงินอย่างใกล้ชิด

- ด้านนโยบายด้านการคลัง รัฐบาลจะต้องลดการขาดดุลงบประมาณจากร้อยละ 1.6 ของ GDP ในปีงบประมาณ 2540 เป็นการเกินดุลงบประมาณร้อยละ 1 ของ GDP ในปีงบประมาณ 2541 โดย ทางการรายรับ รัฐบาลได้ประกาศเพิ่มภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 7 เป็นร้อยละ 10 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 16 ส.ค. 2540 ส่วนด้านรายจ่าย รัฐบาลจะตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2541 ลงเหลือ 923 พันล้านบาท ทั้งนี้ ยังคงต้องให้ความสำคัญกับงบประมาณด้านการศึกษา สาธารณสุข และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน

การตอบรับข้อเสนอของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ในการแก้ไขฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจของไทย ที่เรียกกันว่า แซปส์ (SAPs: Structural Adjustment Programs) ถูกนำเสนอจากสื่อมวลชนทุกแขนง จนมีการตีพิมพ์เป็นหนังสือแถลงรายละเอียดที่แจ่มถึงความคิดเห็น ของการเข้ามาบีบบทบาทกำหนดความเป็นไป ในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของประเทศไทยในครั้งนี้ โดยบทความหรือหนังสือที่พิมพ์จำหน่ายส่วนใหญ่ เป็นไปในการเตือนและไม่พอใจในการเข้ามาช่วยเหลือของกองทุนฯ นี้ อย่างเช่น

- วิกฤติการณ์ยุค IMF กับอนาคตของชาติไทย ของ คุณทองแถม นาถจำนง
- นักบุญหรือคนบาป IMF ผ่ากินนโยบาย IMF ศึกษาบทเรียนจากลาติน และทางออกของชาติไทย โดย คุณวิทยากร เชียงกูล
- การกอบกู้และฟื้นฟูชาติจากพันธนาการของ IMF โดยคุณวิทยากร เชียงกูล
- วิกฤติเศรษฐกิจไทย ผลกระทบจากการรับเงื่อนไข IMF และทางออกสำหรับประชาชน โดย วิทยากร เชียงกูลและคณะ
- คำประกาศอิสรภาพ จาก IMF โดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- อาณานิคมทางปัญญาไทย ยุควัฒนธรรมทาส โดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

เนื้อหาส่วนใหญ่ของหนังสือดังกล่าว ไม่เห็นด้วยกับการยอมรับเงื่อนไขของกองทุนการเงินระหว่างประเทศที่นำนโยบายทางเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับที่เคยใช้กับกลุ่มประเทศที่เคยขอและยังคงดำเนินการตามแผน SAPs โดยยกตัวอย่างที่แสดงถึงผลกระทบอย่างรุนแรงที่เกิดขึ้นจากมาตรการดังกล่าว อาทิเช่น

- เสียขวัญจากสหพันธ์สตรีอินเดีย
- บทเรียนจากคอสตาริกา
- คำประกาศเพื่อความเป็นไทจากผู้นำเวเนซุเอล่า
- อีกบทเรียนหนึ่งจากนิคารากัว
- บทเรียนเม็กซิโก-จอมสร้างภาพ

หรือกระทั่งกรณีของประเทศ บราซิล ที่มีหลายคนมองว่า บราซิลกำลังจะเป็น “ไทยแลนด์” รายต่อไป⁷

อย่างไรก็ตามสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์ ที่บ่งบอกในทุกกระบวนการของการเสนอตัวของ ไอเอ็มเอฟ ตลอดจนการเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินนโยบายแก้ไขเศรษฐกิจของไทยอย่างชัดเจน ด้วยสื่อประเภทนี้มีคุณสมบัติที่เป็นลักษณะสำคัญ นอกเหนือไปจากเป็นช่องทางที่สามารถทำให้แหล่งสารที่ประกอบด้วยบุคคลหนึ่งหรือบุคคลไม่กี่คน สามารถส่งสารไปยังผู้รับเป้าหมายจำนวนมากๆได้ ในเวลาอันสั้น

Wilbur Schramm กล่าวถึงลักษณะของหนังสือพิมพ์ไว้ ตอนหนึ่งใน THE ASIAN NEWSPAPERS' RELUCTANT REVOLUTION (1971: บทหน้าหน้า 9-10) ว่า ถ้าหากจะเทียบสื่อชนิดใดๆกับหนังสือพิมพ์แล้ว หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่สามารถทำงานได้สมบูรณ์แบบกว่า นั้นเพราะ มันครอบคลุมเนื้อหาที่สำคัญๆ ให้กับผู้อ่าน มากกว่าที่ วิทยุ หรือ โทรทัศน์ให้บริการได้ อีกทั้งยังสามารถนำกลับมาอ่านซ้ำแล้วซ้ำอีกได้ เก็บไว้ได้นาน และเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ที่กระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจในเรื่องของส่วนรวม หรือการพัฒนาสิ่งใหม่ และด้วยเสรีภาพของการพิมพ์แล้ว หนังสือพิมพ์ยังสามารถแสดงถึงทรรศนะของผู้เป็นเจ้าของกิจการ บรรณาธิการ จดหมายจากผู้อ่านที่มีต่อผู้นำ ได้⁸ อีกทั้งการเขียนหรือการนำเสนอที่ว่า ถ้าเขียนดีๆ ก็ทำให้มองเห็นภาพของเรื่องราวเหตุการณ์ได้ชัดเจน แถมมีภาพประกอบซึ่งเป็นภาพหยุดนิ่งการเคลื่อนไหว เห็นได้ชัดกว่า วิทยุ โทรทัศน์ รวมทั้ง สามารถให้รายละเอียดของข่าวได้ดีกว่าวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ช่วยทำให้ผู้รับสารที่ได้ฟัง และดูข่าวจากวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ ติดตามรายละเอียดของข่าวได้จากการอ่าน ที่ผู้รับสารสามารถย้อนกลับไปดูใหม่ก็ได้

รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค กล่าวไว้ในหลักการประชาสัมพันธ์ว่า สารที่มีส่วนร่วมทางสังคมสูง ใด ก็ย่อมจะสร้างความรู้สึกมีส่วนร่วม มีความผูกพัน มีข้อมูลป้อนกันมาก สื่อที่มีส่วนร่วมสูง ยกตัวอย่างเช่น หนังสือพิมพ์ ย่อมมีเสริมขบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และทำให้ความคิดเห็นแหลมคมยิ่งขึ้น ขณะที่พวกที่มีส่วนร่วมน้อยนั้น มีความรวดเร็วในการแพร่ข่าวสารไปยังบุคคล ยังไม่นับถึงความรวดเร็วทันเวลา แม้หนังสือพิมพ์จะมีความเร็วเป็นรองจากรายการวิทยุและโทรทัศน์ แต่ก็ยังให้รายละเอียดได้ชัดเจนได้ทุกวัน วันละ 2 เวลา (สำหรับหนังสือพิมพ์ที่วางจำหน่ายทั้งรอบเช้าและรอบบ่าย)

⁷ ทองแถม นางจ่านอง, อ้างแล้ว, หน้า 53

⁸ เสถียร เศษประทับ, การสื่อสารและการพัฒนา, พิมพ์ครั้งที่ 2. (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), หน้า 17

⁹ ปรมะ สตะเวทิน, การสื่อสารมวลชน (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2539), หน้า 92-93

การนำเสนอข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ยังต้องคำนึงถึงลักษณะของข่าว โดยธรรมชาติของข่าวแล้ว ลักษณะข่าวที่ดีนั้นต้องเป็นข่าวที่¹⁰

1. มีความสำคัญ
2. มีผลกระทบต่อคนในสังคมนั้น
3. เป็นสิ่งที่จะกระตุ้นประชาชนให้มีความอยากรู้อยากเห็น
4. เป็นสิ่งที่ประชาชนสนใจ (Public Interest)

แต่สิ่งสำคัญที่สุดคือ ข่าวหรือเหตุการณ์นั้น จะต้องเป็นภาพพจน์ของความเป็นจริงของสังคมนั้น¹¹ หนังสือพิมพ์ ในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของสื่อมวลชน ใช้ช่องทางการสื่อสารในการเสนอนโยบายการบริหารเศรษฐกิจของรัฐบาล เพื่อควบคุมเศรษฐกิจ สถานภาพโดยรวม เมื่อสภาพเศรษฐกิจดำเนินไปอยู่ในสภาวะปกติ ในทางกลับกัน เมื่อระบบเศรษฐกิจมีปัญหา สื่อมวลชนช่วยในการแพร่กระจายหรือเพิ่มอัตราความเร็วในการรับรู้ความสำคัญของเรื่องที่เสนอ และสามารถโน้มน้าวความคิดเห็น หรือความเชื่อถือได้ในบางส่วน โดยเฉพาะ ในระยะแรก ของการปลุกระดม¹² ทั้งอาศัยมิติทางจิตวิทยา (Psychological) คือ กรอบของจิตใจ ที่กระตุ้นให้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งหมายถึงแรงกระตุ้นให้ เข้ามีส่วนร่วมในด้านของการรับรู้ความรู้สึก หรือความคิดเห็นที่เป็น การสร้างมวลชนขึ้นมาเป็น แนวร่วมอย่างหลวมๆ เพื่อเป็นพลังของชาติ คือ สร้างความรู้สึกร่วมกันในปัญหาบางอย่างที่กำลังเผชิญอยู่

ปัญหาทางเศรษฐกิจ จึงเป็นเงื่อนไขที่หยิบยกมาใช้ในการสร้างพลังมวลชนอยู่เสมอ และเป็นเงื่อนไขที่มักจะใช้เป็นแรงจูงใจสำคัญ ในการเคลื่อนไหวมวลชน¹³

บทบาทของหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ข้อมูลข่าวสารในช่วงเวลา ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2540 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2541 จึงเป็นปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจที่กระทบเข้ากับประชาชนคนไทยถ้วนหน้า การพิจารณาการตีพิมพ์ของหนังสือพิมพ์ทั้งที่เป็นแบบทั่วไปคือเป็นแบบปริมาณ(Quantit Newspaper/Popular Newspaper) และ แบบคุณภาพ (Quality Newspaper) กับหนังสือพิมพ์ธุรกิจ (Business Newspaper) ที่เป็นหนังสือพิมพ์เฉพาะด้านจึงเสนอเรื่องราวของประเทศไทยกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) อยู่ตลอดเวลา

¹⁰ ดร.ฉวี หิรัญรักษ์, เทคนิคการหาข่าวและการเขียนข่าวหนังสือพิมพ์, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 27

¹¹ Raymond A. Bauer and Alice H. Bauer, อ้างใน ดร.ฉวี หิรัญรักษ์, อ้างแล้ว, หน้า 27

¹² นันทวัน สุชาติและประมวญ บุญยะโทตระ, พฤติกรรมการสื่อสารกับมวลชน : หน้าที่ 9 , พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์, 2536), หน้า 495

¹³ บัณฑิตา เวสร์ชัย, พฤติกรรมการสื่อสารกับปัจจัยทางกายภาพ เทคโนโลยี การเมือง เศรษฐกิจ และกฎหมาย หน้าที่ 10, อ้างใน เอกสารการสอสมมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์, อ้างแล้ว, หน้า 539

ในการวิจัยและศึกษานี้ได้ทำการแบ่งระยะการนำเสนอออกเป็น 5 ช่วง โดยพิจารณาในทุก 3 เดือน เป็นไตรมาส เพื่อความสอดคล้องกับการดำเนินการทางเศรษฐกิจ และการประเมินผลการดำเนินการทางการเงินหลังจากได้รับมาตรการแก้ไขทางเศรษฐกิจจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งมีช่วงเวลาดังนี้คือ ตารางแสดงช่วงเวลา ที่ได้จากการรวบรวมและวิเคราะห์เหตุการณ์ โดยผู้วิจัย

<p><u>ระยะที่ 1</u> เริ่มตั้งแต่ วันที่ 1 กรกฎาคม 2541 จนถึง 30 กันยายน 2540</p>	<p>เป็นการตีพิมพ์ข่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเงินของไทยด้วยการ ปรับเปลี่ยนระบบการแลกเปลี่ยนเงิน โดยรัฐบาลประกาศให้ค่าเงินบาทลอยตัว ซึ่งชี้ถึงผลสะสมมาตั้งแต่ ต้นปี 2540 ซึ่งเป็นจุดที่ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ เริ่มให้ข้อเสนอสำหรับช่วยเหลือไทย จนในที่สุดรัฐบาลพลเอกชวลิต ทำการยื่นหนังสือแสดงเจตจำนง ในการขอความช่วยเหลือทางวิชาการ และการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 1 (Letter of Intent No.1)</p>
<p><u>ระยะที่ 2</u> ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2540 จนถึง 31 ธันวาคม 2540</p>	<p>ระหว่างนี้หนังสือพิมพ์เริ่มมีการลงเนื้อหาที่เกี่ยวกับ กองทุนการเงินระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านเนื้อหาข่าว บทความ เพราะเป็นช่วงเวลาที่ ไทยดำเนินงานตามนโยบายของกองทุนฯ ระยะเวลาหนึ่ง ที่เริ่มมีการแสดงความคิดเห็นผลกระทบจากการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าว และกำลัง จะต้องการชำระเงินกู้งวดที่ 1 ด้วยเช่นกัน พร้อมทั้งที่ยื่นหนังสือแสดงเจตจำนงฯ ฉบับที่ 2</p>
<p><u>ระยะที่ 3</u> ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2541 จนถึง 31 มีนาคม 2541</p>	<p>ในช่วงนี้การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เริ่มลดน้อยลงทั้งในเนื้อหาข่าวและบทความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในประเทศไทย แต่มีการเสนอถึงความเกี่ยวข้องของกองทุนฯ นี้กับประเทศเพื่อนบ้านที่ได้รับพิษเศรษฐกิจเช่นเดียวกับไทยเรา อีกทั้งยังเป็นส่วนการวิจารณ์การยื่นหนังสือแสดงเจตจำนงฯ ฉบับที่ 3</p>
<p><u>ระยะที่ 4</u> ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2541 จนถึง 30 มิถุนายน 2541</p>	<p>การยื่นหนังสือแสดงเจตจำนงฯ ฉบับที่ 4 ยังเป็นประเด็นนำเสนอที่ควบคู่กับ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับการเข้าแก้ไขปัญหาทางการเมือง และเศรษฐกิจของไอเอ็มเอฟ ในประเทศอินโดนีเซีย อีกทั้งภาวะเศรษฐกิจในญี่ปุ่นที่เริ่มมีปัญหาทางเศรษฐกิจ แล้วก่อตัวขึ้นเป็นปัญหาทางการเมือง ซึ่งสื่อแว่วว่าจะมีผลต่อตลาดการเงินของญี่ปุ่น</p>
<p><u>ระยะที่ 5</u> ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2541 จนถึง 30 กันยายน 2541</p>	<p>เป็นช่วงที่แสดงถึงผลกระทบจากมาตรการของไอเอ็มเอฟ ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ ในภาคอุตสาหกรรม การส่งออกของไทย และการพิจารณาการรับรัสเซียเข้าร่วมนโยบายแก้ไขทางเศรษฐกิจรายล่าสุด การแถลงมาตรการทางการเงินและการคลัง การเตรียมการยื่นหนังสือแสดงเจตจำนงฯฉบับที่ 5</p>

ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ของคนไทยจำนวนหนึ่ง จากการสำรวจของศูนย์วิจัยกสิกรไทยในเดือนมกราคม 2541¹⁴ พบว่า ร้อยละ 97.5 ของผู้ถูกสัมภาษณ์เคยได้ยินหรือเคยได้ทราบข่าวเกี่ยวกับ IMF และร้อยละ 96.6 อ้างว่า ทราบว่า IMF นั้นคืออะไร ในแง่ของความรู้ที่รัฐบาลให้แก่ประชาชนในเรื่องของ IMF นั้นพบว่า ร้อยละ 53.2 ของผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมดคิดว่ายังไม่เพียงพอ ในขณะที่เพียงส่วนน้อยเท่านั้น ร้อยละ 3.4 ที่เห็นว่าการให้ ความรู้ของรัฐบาลอยู่ในขั้นดีมาก เมื่อให้เปรียบเทียบว่า เศรษฐกิจไทยนั้นดีขึ้นหรือไม่ ภายหลังจากได้รับความช่วยเหลือจาก IMF พบว่า ร้อยละ 59.5 ของผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมดเห็นว่า เศรษฐกิจของประเทศไทยยังเหมือนเดิม

ในขณะที่ร้อยละ 20.7 คิดว่า เศรษฐกิจไทยนั้นแย่ลงกว่าก่อนเข้ารับความช่วยเหลือจาก IMF ขณะเดียวกัน การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั้งในกรุงเทพฯและต่างจังหวัดอีกฉบับหนึ่งของ บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด เพื่อให้ประชาชนได้แสดงทัศนะทางเศรษฐกิจด้านต่างๆ ภายหลังจากที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ได้ให้ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลไทยในการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย จัดทำขึ้นระหว่างวันที่ 11-20 สิงหาคม 2540 รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 100 ตัวอย่างได้ตอบรับการสำรวจใน 2 ลักษณะ ในประเด็นที่ว่า เมื่อ IMF เข้ามาแล้วจะเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจไทยหรือไม่ทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว โดยได้รับ คำตอบดังนี้¹⁵

ระยะสั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 56.2) มีความเห็นว่า เศรษฐกิจไทยในระยะสั้น ภายหลังจากได้รับความช่วยเหลือจาก IMF แล้วนั้น น่าจะส่งผลต่อเศรษฐกิจไทยในด้านลบมากกว่าที่จะได้รับผลในเชิงบวก ทั้งนี้ก็เพราะ IMF จะมีเงื่อนไขให้รัฐบาลไทยดำเนินนโยบายเศรษฐกิจ-การเงิน-การคลัง ที่บีบรัด ซึ่งก็จะเป็นแรงกดดันต่อภาคธุรกิจเอกชนและประชาชนจะเพิ่มความระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้น เช่น การตัดงบประมาณรายจ่าย การเพิ่มภาษี การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น

ระยะยาว ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากถึงร้อยละ 90.2 เห็นว่า ผลจากความช่วยเหลือฟื้นฟูเศรษฐกิจไทยของ IMF จะส่งผลดีในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรื้อฟื้นความศรัทธาและความเชื่อมั่น ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน 58 แห่ง ที่ถูกทางการระงับการดำเนินงานเป็นการชั่วคราว จะต้องปรากฏโฉมในลักษณะของการไม่โอ้อุ้มสถาบันการเงินที่อ่อนแออีกต่อไป รวมทั้งการแก้ไขปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด เสถียรภาพทางการเงิน และการคลัง และการรักษาฐานะทุนสำรองระหว่างประเทศก็ต้องอยู่ในจุดที่เหมาะสม ไม่บั่นทอนความมั่นคงในฐานะการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งระดับทุนสำรองระหว่างประเทศตามความเห็นของ IMF จะอยู่ที่ระดับ 23,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เทียบเท่ากับการนำเข้าสินค้าได้ 4 เดือนเต็ม ซึ่ง ณ วันที่ 14 สิงหาคม 2540 ทุนสำรองระหว่างประเทศของไทยอยู่ที่ระดับ 27,900 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

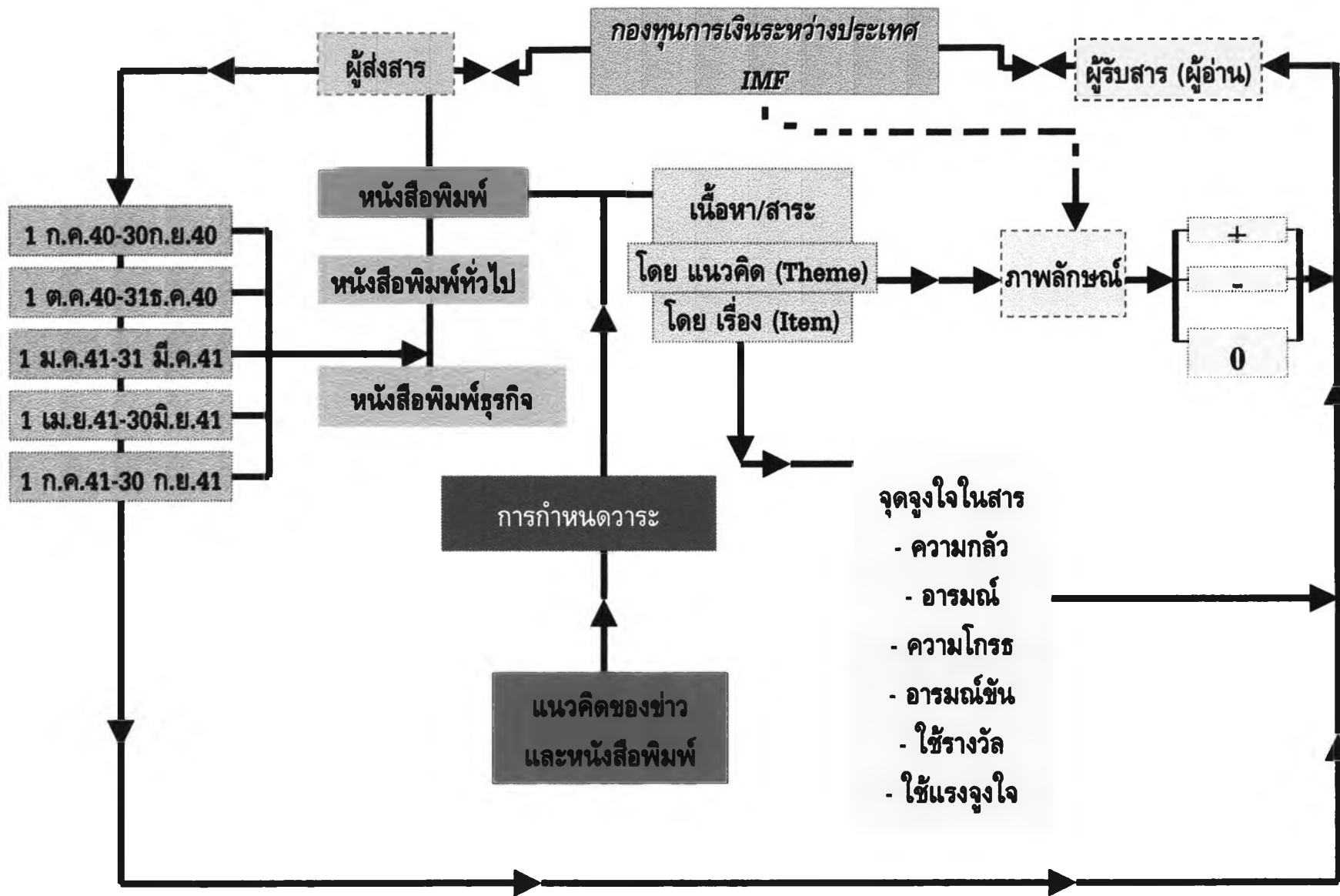
¹⁴ โพลล์ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 12-16 มกราคม 2541

¹⁵ โพลล์ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, ไอเอ็มเอฟ กับอนาคตเศรษฐกิจไทย, (1 กันยายน 2540), หน้า 1-3

ผลของการสำรวจความคิดเห็นดังกล่าวเป็นตัวชี้ความเข้าใจในบทบาทของ กองทุนการเงินใน ประเทศ ต่อคนไทยจำนวนหนึ่งในระดับหนึ่ง ในช่วงเริ่มต้นของการดำเนินงานตามแผนฟื้นฟู ขณะเดียวกับ ที่หนังสือพิมพ์เองก็นำเสนอเรื่องของกองทุนการเงินฯ นี้มาโดยตลอด ตั้งแต่เริ่มวิกฤตการณ์ทางการเงินของ ประเทศไทยเรา และประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ ฟิลิปปินส์ รัสเซีย เป็นต้น หนังสือพิมพ์ จึงกลายเป็นผู้ทำหน้าที่ชี้แนะให้คนไทยรับรู้ถึงการเข้ามา การดำเนินงาน ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อคนทุกระดับ ชั้น และอาจมีส่วนสร้างภาพของ IMF ขึ้นในทัศนะของประชาชนที่เปิดรับสื่อประเภทนี้ในฐานะที่เป็นผู้รับ สาร

งานวิจัยชิ้นนี้ ศึกษาถึงภาพลักษณ์ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศ องค์กรหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทการดำเนินงานควบคุมธุรกรรมการเงิน การบริหารงานของประเทศ นโยบาย หลายๆด้านที่ออกโดยกองทุนการเงินฯ นี้ ได้ส่งผลกระทบอย่างทั่วถึงต่อการดำรงชีวิตของคนไทย นับตั้งแต่ ระดับองค์กรของรัฐ สถาบันการเมือง สถาบันการเงิน จนถึงประชาชนทั่วไป

เรื่องราวของกองทุนการเงินระหว่างประเทศในหนังสือพิมพ์ จึงมาจากการถ่ายทอดทางความคิดของ ผู้เชี่ยวชาญทางเศรษฐกิจ นักข่าว นักคอลัมน์นิสต์ ผู้มีส่วนได้เสียกับการเข้ามาของกองทุนการเงินระหว่าง ประเทศนี้ เนื้อหาสาระที่ลงพิมพ์จึงมีทั้งแสดงลักษณะความเหมาะสมที่กองทุนฯ เข้ามาช่วยวางนโยบายและ ปรับปรุงมาตรฐานทางเศรษฐกิจ หรือที่เรียกว่า เข้ามากอบกู้วิกฤตเศรษฐกิจของไทย พร้อมๆ กับที่ลงเนื้อหา ต่อต้าน แสดงความไม่พอใจ และชี้ให้คนไทยเห็นถึงเบื้องหน้าเบื้องหลัง เจตนาที่แท้จริงของการเข้ามาของ กองทุนฯ ในครั้งนี้ โดยอาศัยบทบาทของหนังสือพิมพ์ แล้วใช้ถ้อยคำที่แสดงแนวความคิดทั้ง 2 ด้านที่กล่าว มา โดยมีลักษณะความชัดเจนหรือรุนแรง แตกต่างกันไป ตามลักษณะประเภทของหนังสือพิมพ์และแตก ต่างไปตามช่วงเวลา ที่ผ่านมาตลอด 1 ปี 3 เดือน นับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2540 จนถึง 30 กันยายน 2541 ภายใต้กรอบการวิจัยดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงบทบาทของ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ให้ละเอียด และนำมาพิจารณาอย่างรอบคอบมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เข้าใจในแนวนโยบายต่างอย่างเป็นระบบขององค์กรดังกล่าว อันมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.) เพื่อศึกษาปริมาณ ความถี่และรูปแบบของข้อมูลข่าวสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ในหนังสือพิมพ์ทั่วไป (General Newspaper) และ หนังสือพิมพ์ธุรกิจ (Business Newspaper)
- 2.) เพื่อศึกษาถึงวาระ (agenda) ในการนำเสนอข่าวและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ในหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาไทย ทั้งหนังสือพิมพ์ทั่วไป (General Newspaper) และหนังสือพิมพ์ธุรกิจ (Business Newspaper)
- 3.) เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ อันเป็นผลสะท้อนจากนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยในฐานะประเทศกำลังพัฒนา และประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจ จากหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาไทยว่า ดำเนินไปในรูปแบบใด คือ เกิดภาพลักษณ์ เป็นไปในทางบวก (positive) ทางลบ (negative) หรือเป็นกลาง (neutral) ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา
- 4.) เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์เรื่องของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ จำแนกปริมาณข่าวสารที่เกิดขึ้นจาก “จุดจูงใจในสาร” (Message Appeal)

ปัญหานำการวิจัย

- 1.) หนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประเภท คือ พิมพ์ทั่วไป (General Newspaper) และ หนังสือพิมพ์ธุรกิจ (Business Newspaper) มีการเผยแพร่ปริมาณข่าวสารและความถี่ ในเรื่องของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ดังกล่าวแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
- 2.) หนังสือพิมพ์ทั่วไป และหนังสือพิมพ์ธุรกิจ มีการนำเสนอรูปแบบเนื้อหา และประเด็นต่างๆ ตามวาระเกี่ยวกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

3.) หนังสือพิมพ์ มีทิศทางการเสนอข่าวของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เป็นภาพลักษณ์ต่อกองทุนการเงินระหว่างประเทศอย่างไร ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา

4.) เนื้อหาในสาร มีการใช้จุดจูงใจ (Message Appeal) อย่างไรในการเสนอเนื้อหาของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ต่อผู้อ่าน

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเนื้อหาการนำเสนอเรื่องของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ที่นำเสนอโดยสื่อมวลชน ประกอบด้วยการศึกษาใน 2 ลักษณะคือ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยพิจารณาปริมาณความถี่ รูปแบบ จุดจูงใจในสาร กับการศึกษาภาพลักษณ์ ในเรื่องราวของการเข้ามาบีบบทบาทควบคุม และดำเนินนโยบายแก้ไขเศรษฐกิจของ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ในประเทศไทย ในช่วงเวลา 1 ปี 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2540 จนถึง 30 กันยายน 2541 โดยจำกัดเฉพาะเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ จำนวน 9 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. หนังสือพิมพ์ทั่วไป

1.1 หนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ (Quality Newspaper) ได้แก่ มติชน สยามรัฐ ไทยโพสต์

1.2 หนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ (Popular Newspaper) ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด

2. หนังสือพิมพ์ธุรกิจ (Business Newspaper) ได้แก่ ผู้จัดการรายวัน วัฏจักร กรุงเทพธุรกิจ

ทั้งนี้เป็นการคัดเลือกหนังสือพิมพ์ที่ได้รับการสำรวจการอ่านจาก บริษัท ดีมาร์ (Deemar) ณ สิ้นปี 2540 นำเสนอในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ประจำวันศุกร์ที่ 27 กุมภาพันธ์ 2540 พบว่า

<u>ประเภท</u>	<u>อันดับ</u>	<u>ชื่อหนังสือพิมพ์</u>	<u>จำนวนผู้อ่าน</u>
หนังสือพิมพ์ธุรกิจ	1	ผู้จัดการรายวัน	1.7 แสนคน
	2	วัฏจักร	1.43 แสนคน
	3	กรุงเทพธุรกิจ	1.14 แสนคน
.....			
หนังสือพิมพ์ทั่วไป	1	ไทยรัฐ	9.5 ล้านคน
	2	เดลินิวส์	6.5 ล้านคน
	3	ข่าวสด	1.979 ล้านคน
	4*	มติชน	1.174 ล้านคน
	5**	สยามรัฐ	3.23 แสนคน

- * การสำรวจได้จัดอันดับของหนังสือพิมพ์แบบประชานิยมและคุณภาพไว้ร่วมกัน
- ** ผลการจัดอันดับสยามรัฐและแนวหน้ามีจำนวนผู้อ่านที่เท่ากัน

นิยามศัพท์

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หมายถึง การศึกษาเนื้อหาข้อมูลในหนังสือพิมพ์ ทั้งหนังสือพิมพ์ทั่วไป ที่เป็นแบบประชานิยม และหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ ควบคู่ไปกับหนังสือพิมพ์เฉพาะด้านอย่างหนังสือพิมพ์ธุรกิจเพื่อศึกษาถึงภาพลักษณ์ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือที่เรียกกันโดยย่อว่า "ไอเอ็มเอฟ (IMF)" ในช่วงเวลาที่เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ นับตั้งแต่ วันที่ 1 กรกฎาคม 2540 จนถึง 30 กันยายน 2541 การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

1. แนวคิดหลัก (Theme) มีความหมายใหญ่ขึ้นกว่าการใช้คำแนวคิดหลักนี้ อาจปรากฏอยู่ในประโยค หรือข้อความ ที่อาจอยู่ในประโยคเดียว ที่แสดงแนวคิดหลัก หนึ่งแนวคิดในหน่วยการวิเคราะห์ โดยการแบ่งแนวคิดเป็น 3 หลักดังนี้คือ
 - 1.1) การเสนอข่าว IMF ที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ทั้งในด้านการโจมตีและให้การสนับสนุน นโยบายของรัฐบาล ธุรกรรมของสถาบันการเงินไทย การดำเนินงานของภาคเอกชนไทย การเมืองของไทย การศึกษา รวมทั้งชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยภายใต้วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ
 - 1.2) การเสนอข่าว IMF เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านของไทย และบรรดาประเทศที่เป็นสมาชิก และขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศนี้ ได้แก่ เกาหลีใต้ อินโดนีเซีย และรัสเซียเป็นรายล่าสุด รวมทั้งกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา และเม็กซิโก ที่มักถูกนำเอากรณีวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศเหล่านี้มาเป็นกรณีเปรียบเทียบกับไทย
 - 1.3) การเสนอข่าว IMF เกี่ยวกับประเทศที่ เป็นผู้สนับสนุนองค์กรนี้ทั้งด้านนโยบาย การดำเนินงาน และเงิน ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ทั้งในแง่ของการเป็นยื่นมือทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานการขอความช่วยเหลือให้กับประเทศที่ประสบ

ปัญหาทางเศรษฐกิจ และในแง่ของการเป็นเบื้องหลังการถล่ม
หลายทางเศรษฐกิจนี้

2. รายเรื่อง (Item) เช่น ข้าวภายในประเทศ ข้าวต่างประเทศ
ข้าวเศรษฐกิจ ข้าวบัณฑิต ข้าวสังคมหรือคอลัมน์สุขภาพ
3. การวัดเนื้อที่และเวลา เป็นการวัดลักษณะทางกายภาพของ
งานหนังสือพิมพ์ เช่น ความกว้างของคอลัมน์ วัดเป็น
คอลัมน์นิ้ว

ภาพลักษณ์ มี 3 ลักษณะคือ

1. ภาพลักษณ์ที่เป็นบวก (Positive) เช่น มองว่า กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เป็นองค์กร
ทางการเงินองค์กรเดียวที่จะช่วยให้เศรษฐกิจดำเนินต่อไปได้ หรือ
เป็นองค์กรที่ช่วยบรรเทาประเทศที่กำลังประสบกับภาวะวิกฤติทาง
การเงิน ควบคุมการบริหารงานไม่ให้เกิดการคอร์รัปชัน ทั้งในภูมิภาค
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (กลุ่มประเทศอาเซียน) ประเทศ
เกาหลีใต้ ประเทศรัสเซีย เป็นต้น
2. ภาพลักษณ์ทางลบ (Negative) เช่น มองว่า IMF เป็นเสมือนตัวแทนนายทุนที่ทำงานแทน
ประเทศที่พัฒนาแล้วอย่าง สหรัฐอเมริกา หรือมองว่าเป็นคนบาป
เป็นปีศาจ ผู้ฉกฉวยโอกาส ที่มีแผนการทำลายระบบเศรษฐกิจ
ของภูมิภาคอาเซียนที่กำลังเฟื่องฟู เป็นต้น
3. ภาพลักษณ์ที่เป็นกลาง (Neutral) มองว่า IMF เป็น องค์กรระหว่างประเทศที่มีการดำเนินการที่เน่
น่อน ที่ต้องช่วยเหลือประเทศสมาชิก ให้คำแนะนำ การตัดเดือนใน
การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก

ความถี่(Frequency) หมายถึง จำนวนข่าวที่เกิดขึ้นจากแหล่งข่าว ที่เสนอโดยหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ
ในการวิจัยนี้จึงถือว่า แหล่งข่าวจากการเสนอของหนังสือพิมพ์ 1 ฉบับ เป็น
ความถี่ 1 ครั้ง มีความหมายเท่ากับ 1 จำนวนชิ้นข่าว

ปริมาณเนื้อหา หมายถึง จำนวนเนื้อหาข่าวที่เกิดจากแหล่งข่าว ที่เสนอโดยหนังสือพิมพ์แต่ละ
ฉบับโดยวัดเป็นคอลัมน์นิ้ว ทำการวัดจากค่ามาตรฐานที่ใช้วัดเนื้อที่ในหน้า

หนังสือพิมพ์มีค่าเท่ากับ ความยาวเป็นนิ้วคูณด้วยขนาดคอลัมน์ตามมาตรฐาน (ประมาณ 1 นิ้ว)

รูปแบบข้อมูลข่าวสาร หมายถึง เนื้อหาที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ ทั้ง ข่าว บทความ บทวิเคราะห์ คอลัมน์ประจำ บทบรรณาธิการ และภาพการ์ตูน

ประเด็นของเหตุการณ์ หมายถึง เนื้อหาของข่าวที่ตีพิมพ์ แล้วแบ่งออกได้เป็นลักษณะ โดยการวิจัยนี้ แบ่งได้เป็น 11 ประเด็น คือ

- 1.) บทบาทของกองทุนการเงินระหว่างประเทศที่มีต่อรัฐบาลและหน่วยงานในภาครัฐของไทย (การวางแผน การปรับเปลี่ยนนโยบายด้านการบริหาร การปรับลดงบประมาณของหน่วยงานราชการต่างๆ เป็นต้น)
- 2.) บทบาทต่อหน่วยงานรัฐวิสาหกิจของไทย (การเข้าควบคุมกิจการ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การวางนโยบายด้านการบริหาร)
- 3.) บทบาทต่อสถาบันการเงินของไทย (การออกพระราชบัญญัติ การวางนโยบายธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ตลาดหุ้น การปรับลดดอกเบี้ย)
- 4.) บทบาทต่อหน่วยงานเอกชน ทั้งการค้าภายในประเทศและการส่งสินค้าออก
- 5.) ผลกระทบที่มีต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม การศึกษา และวัฒนธรรมของประเทศ
- 6.) สำระสำคัญ การวิเคราะห์ การแก้ไขมาตรการ รวมทั้งรายละเอียดของหนังสือแสดงเจตจำนงขอรับความช่วยเหลือทางการเงินและวิชาการจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (Letter of Intent) ตั้งแต่ฉบับที่ 1 ถึง 5
- 7.) บทบาทต่อประเทศสมาชิกอื่นที่ขอรับความช่วยเหลือเช่นเดียวกับไทย อย่างเช่น อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ รัสเซีย
- 8.) ผลกระทบ บทเรียนจากประเทศ ที่เคยรับแผนการช่วยเหลือของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ อาทิ ประเทศในแถบละตินอเมริกา เม็กซิโก สหราชอาณาจักรอังกฤษ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เป็นต้น
- 9.) คำเตือนของกองทุนการเงินระหว่างประเทศต่อประเทศที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหา เช่น ญี่ปุ่น มาเลเซีย เยอรมัน เป็นต้น
- 10.) การร่วมสนับสนุนการดำเนินงานและนโยบาย ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ จากกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว และองค์กรทางเศรษฐกิจระดับโลก

อาทิ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป (EU), กลุ่ม จี-7 (G-7), กลุ่มเอเปค (APEC), ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย เป็นต้น

- 11.) อื่นๆ อาทิเช่น ความมั่นใจของนักลงทุนต่างชาติต่อกระบวนการปรับปรุง การดำเนินงานทางเศรษฐกิจของไทย, ลำดับเหตุการณ์วิกฤติการณ์ทาง เศรษฐกิจของไทยและภูมิภาค, คำแนะนำหรือคำเตือนจากนักวิชาการ นัก การเมือง นักการธนาคาร ทั้งของไทยและต่างประเทศ, การประชุมหรือ ความเห็นจากกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN), ข้อเสนอ ขององค์กรอิสระ (NGO) เป็นต้น

ผลกระทบ	หมายถึง ผลจากการดำเนินงานใดๆ ของ กองทุนการเงินระหว่างประเทศที่มี ต่อ การดำเนินไปทางการเมือง การต่างประเทศ ธุรกิจ การดำรงชีวิตประจำวัน ของประชาชน ในประเทศไทย
บทบรรณาธิการ	หมายถึง เนื้อหาข่าวที่ลงในหนังสือพิมพ์ที่อาจจะมีประเด็นข่าวอยู่ มีเนื้อที่การนำ เสนอที่จำกัด มักเป็นข่าวจากหนังสือพิมพ์หรือผู้เขียนได้ข่าวมาจากที่อื่น นักข่าวที่ มีความคิดนำเอาประเด็นข่าวที่เกี่ยวกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศมาเขียน ขยายความ
บทความ	หมายถึง การยกเอาข่าวเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนการเงินระหว่าง ประเทศที่มีการเสนออยู่มาอธิบายให้ผู้อ่านเกิดความชัดเจนในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีการใส่สิ่งที่เป็นข้อคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ลงไป เหมือนกับบทบรรณาธิการและ คอลัมน์นิสต์ โดยการหาข้อมูลเพิ่มเติม อย่างการยกกรณีของประเทศสมาชิกอื่นๆ ที่เคยกู้ยืมเงิน หรือกำลังกู้ยืมเงินมาเปรียบเทียบกับกรณีของประเทศไทย
คอลัมน์	หมายความถึง คอลัมน์ที่มีการเขียนเป็นประจำ เป็นบทความชนิดหนึ่ง มีลีลา เป็นของตัวเองตามลักษณะของผู้เขียน เช่น คอลัมน์แคทลียาจะจำ, ราชดำเนิน, สายล่อฟ้า ฯลฯ
บทวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis)	เป็นบทความที่ทำการวิเคราะห์สิ่งที่เกิดขึ้นจากนโยบายของ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ เขียนและให้ความเห็นโดย บทสัมภาษณ์ บท เขียน ของ นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยต่างๆ นักวิชาการประจำธนาคาร นักวิชา การของหน่วยราชการมาลงตีพิมพ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบแนวทางการแก้ไขสภาพวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทย จากนโยบายของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ที่มีจุดหมายในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกให้มีเสถียรภาพดำรงอยู่ได้ภายใต้ระบบเศรษฐกิจโลก และเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสอดคล้องของนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยที่มีต่อหลักการของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

2. ได้ทราบถึงปริมาณ ความถี่ ความแตกต่างในการเผยแพร่ข่าวสาร ภาพลักษณ์ และทิศทางข้อมูลข่าว ในภาวะที่เผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจ จากหนังสือพิมพ์แต่ละประเภท และรูปแบบของการเสนอข่าวสารในเรื่องของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ในขณะที่ประเทศไทยดำเนินนโยบายแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ

3. การศึกษาภาพลักษณ์ขององค์กรเป็นการศึกษาผลของการสื่อสารในรูปของปฏิกิริยาตอบสนอง (Feedback) ทางการสื่อสาร อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจและใช้กลยุทธ์ทางการสื่อสาร ทั้งเพื่อสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรให้ดีขึ้น และเพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงวัฒนธรรมขององค์กร และการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป